

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 856 คน จากจำนวนโรงเรียน 104 โรงเรียน เป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2554 ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยสูตรการคำนวณของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 265 คน (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก หน้า 132-137)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูผู้สอน ในเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน รวม 62 ข้อ มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 มี 4 ด้าน จำนวน 32 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ จำนวน 8 ข้อ
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ จำนวน 8 ข้อ
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา จำนวน 8 ข้อ
4. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 มี 4 ด้าน จำนวน 24 ข้อ ดังนี้

1. ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จำนวน 6 ข้อ
2. ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก จำนวน 6 ข้อ
3. ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน
ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม จำนวน 6 ข้อ
4. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน จำนวน 6 ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนดเป็นระดับ และเกณฑ์กำหนดน้ำหนักคะแนนและมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ ของลิเคิร์ต (Likert's อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 107-108) ดังนี้

แบบสอบถามในตอนที่ 2 กำหนดเป็นระดับและเกณฑ์กำหนดน้ำหนักคะแนนและมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ ดังนี้

ภาวะผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด	ให้น้ำหนักเป็น 5 คะแนน
ภาวะผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก	ให้น้ำหนักเป็น 4 คะแนน
ภาวะผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง	ให้น้ำหนักเป็น 3 คะแนน
ภาวะผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย	ให้น้ำหนักเป็น 2 คะแนน
ภาวะผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด	ให้น้ำหนักเป็น 1 คะแนน

แบบสอบถามในตอนที่ 3 กำหนดเป็นระดับและเกณฑ์กำหนดน้ำหนักคะแนนและมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ ดังนี้

ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด	ให้น้ำหนักเป็น 5 คะแนน
ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก	ให้น้ำหนักเป็น 4 คะแนน

ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ให้น้ำหนักเป็น 3 คะแนน

ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย ให้น้ำหนักเป็น 2 คะแนน

ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้น้ำหนักเป็น 1 คะแนน

การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับร่างเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ตามกรอบแนวคิดและนิยามศัพท์เฉพาะตัวแปรที่ศึกษา
3. นำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบ ปรับปรุงและแก้ไข
4. นำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ดังนี้
 - 3.1 นางสุกัญญาณี สุขสำราญ ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1
 - 3.2 นายพิสิษฐ์ แม้นเขียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองมอญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1
 - 3.3 นายวิระ น้อยสง่า ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดกุฎี (นันทวิเทศประชาสรรค์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามในแต่ละข้อ นำผลการตรวจสอบมาหาค่า IOC เป็นรายข้อ ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 สูงกว่าเกณฑ์ 0.50 ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำที่ยอมรับกัน ถือเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้

5. ปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อการวิจัยตามผลการตรวจสอบ และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้งก่อนนำไปทดลองเก็บข้อมูล
7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่มีคุณลักษณะเดียวกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งไม่ได้รับเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จำนวน 3 โรงเรียน ๆ ละ 10 คน ผู้ให้ข้อมูลเป็นครูผู้สอน

จำนวน 30 คน ได้แก่ โรงเรียนวัดตาลกง โรงเรียนบ้านท่ายาง (ประชาสรรค์) และโรงเรียนเขื่อนเพชร เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99) ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.981 และได้ค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.978 ได้ค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา เท่ากับ 0.952 ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นสูง

8. นำผลที่ได้จากการทดลองใช้แบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วจึงนำไปเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขออนุญาตจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1
2. ส่งหนังสือขออนุญาตถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ถึงสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสืออนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1 ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยผ่านผู้บริหารสถานศึกษา พร้อมทั้งนัดหมายวันขอรับแบบสอบถามคืน โดยให้สถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามแล้วนำไปใส่กล่องเอกสารของผู้วิจัยที่ตั้งไว้ ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ตำบลธงชัย อำเภอเมืองเพชรบุรี
4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และตรวจนับแบบสอบถาม พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาตรวจสอบค่าตามวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อประมวลค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยการคำนวณหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสท์ (Best, 1981 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99) ตามรายละเอียด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

3. วิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)